

“Dava konusu uyuşmazlık 02/02/2024 tarihinde Milli Emlak Uzmanı olarak atanan davacının, 7417 sayılı Kanunun 5. maddesi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanuna eklenen Geçici 47. maddesinin yürürlüğe girdiği 15.01.2023 tarihinden sonra atamasının yapıldığından bahisle 3600 ek gösterge rakamından yararlandırılmaması işleminden kaynaklanmaktadır.

Anayasa'nın 2. maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti Devleti demokratik bir hukuk devletidir. Hukuk devleti ilkesine göre kişilerin temel hak ve hürriyetlerinin korunması esas, bunların sınırlandırılması ise istisnadır. Hukuk devleti ilkesine göre Anayasa'nın bağlayıcılığı ve Devlet'e verilen görevlerin yerine getirilmesi sadece bir organa ya da makama yükümlülük getirmemektedir. Aksine yasama, yargı ve yürütme erklerinin tamamı için kapsayıcı olan Anayasa'nın, hukuk devletine uygun hareket etme noktasında herkes için gözetilmesi gereken temel metin olduğunda duraksama bulunmayıp, Anayasa'da Devlet'e verilen görevlerin tüm erkler tarafından bir bütün olarak yerine getirilmesi gerekmektedir.

Anayasa'nın 10. maddesinde ifade bulan eşitlik ilkesi, temel bir hukuk ilkesidir. Hukuk devleti ilkesiyle bir bütün teşkil eden eşitlik ilkesi, kişiler arasında hiçbir sebebe dayalı olmaksızın eşitliği bozucu davranışlarından kaçınmayı gerektirir. Eşitliği bozucu her türlü tutumun Anayasa'ya aykırı olması bir yana, temel hukuk ilkeleriyle de bağdaşmayacağı açıktır. Eşitlik ilkesi klasik anlamda, herkesin birbirine eşit olmasını ifade etmektedir. Mutlak eşitlik herkesin birbirine eşitliğini ifade etmekte ise de mutlak eşitlik her durum ve koşulda geçerliliği olabilecek bir konu değildir. Örneğin, idarece belli statüdeki kişiler arasında tesis edilebilecek bir işlemin o statüde olmayan kişileri de sırf eşitlik ilkesi uyarınca işlem kapsamına alma şeklinde bir zorunluluktan bahsedilemez. Bu çerçevede nispî eşitlik ilkesinin de açıklanması gerekir. Nispî eşitlik, aynı durumda ve hatta daha dar ifadeyle hukuken tatbiki gereken mevzuata tabi olacak aynı statüdeki kişiler arasındaki eşitliği ifade eder. Eşitlik ilkesi mutlak eşitliği kapsadığı gibi, kişilerin tabi olacağı hukuk anlamında nispî eşitliği de kapsar. Böylece aynı durumda bulunan kişiler arasında, farklı hukuk kurallarının yürütülmesi ya da kuralların aynı durumda olan kişiler arasında farklı şekilde ele alınması eşitlik ilkesine aykırılık teşkil edecektir.

Anayasa'nın 35. maddesinde güvenceye bağlanan mülkiyet hakkı, ekonomik değer ifade eden ve parasal karşılığı olan her türlü mal varlığını kapsamaktadır. Ücret, aylık ve benzeri mali imkânların mülkiyet hakkı kapsamında incelenebilmesi için bunların kanunla tanınmış olması gerekir. Söz konusu mali imkânların tanınması gerektiğine ilişkin iddialar kural olarak mülkiyet hakkı kapsamında incelenemez. Bunun tek istisnası, belirtilen mali imkânların bazı kişilere tanınmamasının eşitlik ilkesi kapsamında incelenebilmesi şartlarının oluşmasıdır. Söz konusu şartların varlığı ise eşitlik ilkesine aykırılığı ileri sürülen neden olmasaydı kapsam dışı bırakılan kişilerin de söz konusu haktan yararlanma imkânlarının bulunup bulunmadığıyla belirlenebilecektir. Bu gibi durumlarda kuralın mülkiyet hakkıyla bağlantılı olarak eşitlik ilkesi kapsamında incelenmesi gerekir.

Uyuşmazlıkta; 10 Temmuz 2019 tarihli resmi gazetede yayımlanan Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 7181 sayılı Kanunun Geçici 1. maddesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü kadrolarında bulunan ve mevzuat kapsamında öngörülen diğer şartları taşıyan personelin usul ve esasları Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından belirlenerek maddenin yayımı tarihinden itibaren, beş yıl içinde iki defa yapılacak sınavda başarılı olanlar, Milli Emlak Uzmanı kadrolarına atanırlar düzenlemesine yer verildiği, 12 Haziran 2019 tarihli Bazı Kanunlar ile 635 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair 7176 sayılı Kanun'un Geçici 1. maddesi ile de Hazine ve Maliye

Bakanlığı ile Gelir İdaresi Başkanlığı kadrolarında bulunan ve mevzuat kapsamında öngörülen şartları taşıyan personelden; usul ve esasları Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenerek kadrolarında bulundukları Kurum tarafından maddenin yayımı tarihinden itibaren, beş yıl içinde iki defa yapılacak sınavda başarılı olanlar, kurumlarında Defterdarlık Uzmanı ve Gelir Uzmanı kadrolarına atanırlar düzenlemesine yer verildiği görülmektedir.

Öte yandan; Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair 7417 sayılı Kanunun 5. maddesi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanuna eklenen Geçici 47. maddesinde; 657 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin “I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı” bölümünün (g) ve (h) bentlerinde sayılan unvanlı kadrolara maddenin yürürlüğe girdiği 15/01/2023 tarihten önce ilgili mevzuat hükümleri uyarınca atanmış olanlar ile 7176 sayılı Kanunun geçici 1. maddesi uyarınca ataması yapılacak olanlardan en az üç yıl süreli yükseköğretim veren fakülte ve yüksekokulları bitirmiş olanlar hakkında, anılan bentlerde yer alan diğer şartlar aranmaksızın söz konusu bentlerde öngörülen ek göstergeler uygulanır düzenlemesine yer verildiği görülmektedir.

Olayda; yakın tarihlerde yürürlüğe giren 7176 sayılı Kanun ve 7181 sayılı Kanun ile Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Gelir İdaresi Başkanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü bünyesinde çalışmakta olan ve mevzuatta öngörülen şartları taşıyan personelin 5 yıl içerisinde 2 defa yapılacak sınava girebilecekleri ve bu sınavlarda başarılı olanların Defterdarlık Uzmanı, Gelir Uzmanı ve Milli Emlak Uzmanı kadrolarına atanacaklarının öngörüldüğü, 657 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı ek gösterge cetvelinin “I- genel idare hizmetleri sınıfı” bölümünün (h) bendinde sayılan unvanlı kadrolar arasında Defterdarlık Uzmanı ve Gelir Uzmanı kadrolarına yer verildiği, Milli Emlak Uzmanlarının da Defterdarlık Uzmanları ile aynı ek gösterge rakamından yararlandırıldığı dolayısıyla Milli Emlak Uzmanlarının da (h) bendi kapsamında bulunduğu anlaşılmaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafında da 7181 sayılı Kanunun Geçici 1. maddesi kapsamında mevzuatta öngörülen ilk sınava ilişkin olarak 820 Milli Emlak Uzmanı kadrosu için 30.10.2022 tarihinde yazılı bölümü ve 17.12.2022-16.12.2022 tarihleri arasında sözlü bölümü yapılmıştır. Yazılı ve sözlü sınavlarda başarılı olanlar arasından 15 Ocak 2023 tarihinden önce Milli Emlak Uzmanı kadrosuna ataması yapılan personele 3600 ek gösterge rakamının uygulandığı görülmektedir. Mevzuatta öngörülen ikinci sınav ise; 800 Milli Emlak Uzmanı kadrosu için 26.11.2023 tarihinde yazılı bölümü ve 25.12.2023-29.12.2023 tarihleri arasında sözlü bölümü yapılmıştır. Yazılı ve sözlü sınavlarda başarılı olanlar arasından Milli Emlak Uzmanı kadrosuna ataması yapılan personele ise 2800 ek gösterge rakamının uygulandığı görülmektedir. Diğer tarafından benzer sınavlar ile Defterdarlık Uzmanı ve Gelir Uzmanı kadrolarına ataması yapılan personelin ise anılan Kanun ile istisna kapsamına alındığı ve atanma tarihlerine bakılmaksızın 3600 ek gösterge rakamından yararlandırıldıkları anlaşılmaktadır.

Davacı ve davacı ile aynı durumda bulunan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı personelinin 2019 yılında yayımlanan 7181 sayılı Kanun kapsamında yapılan iki sınavdan ikinci sınava girerek Milli Emlak Uzmanı olarak 15.01.2023 tarihinden sonra atanmalarında taraflarına atfedilebilecek bir eksikliğin veya kusurun bulunmadığı açıktır.

Yukarıda yer verilen açıklamalar ışığında, itiraza konu yasal düzenleme öncesinde, eşitlik ilkesine uygun olarak Defterdarlık Uzmanı ve Milli Emlak Uzmanı kadroları arasında

bir ek gösterge ayrımı yapılmadığı, itiraza konu yasal düzenleme ile aynı kanun kapsamında yapılan ikinci sınav ile Milli Emlak Uzmanı olan davacının ve davacıyla benzer durumda olan personelin aynı kanun kapsamındaki ilk sınavı kazanan Milli Emlak Uzmanı kadrolarına atanalar ile benzer sınavlarla Defterdarlık Uzmanı kadrolarına atanarlara arasında bir ek gösterge ayrımı yapıldığı, yasal düzenleme ile oluşturulan eşitsizliğin makul ve haklı bir sebebe dayanmadığı, aynı kanun kapsamında yapılan sınavlardan ilk sınavı kazanan kişilere avantajlı bir durum yaratıldığı, bu durumun da Anayasa'da belirtilen hukuk devleti, eşitlik ilkelerine ve çalışma barışının sağlanması kuralına aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

Tüm bu kapsamda 7417 sayılı Kanunun 5. maddesi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanuna eklenen Geçici 47. maddesinde öngörülen düzenlemeyle 7181 sayılı Kanun kapsamında 15.01.2023 tarihinden sonra Milli Emlak Uzmanı kadrosuna atanan personele uygulanacak ek göstergeleri rakamlarının Anayasa'nın 2., 10. maddesi ile 35. maddesine aykırılık doğurması nedeniyle iptali gerektiği değerlendirilmekte; somut norm denetimi için re'sen kuralın iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulması gerektiği sonucuna varılmaktadır.

IV- HÜKÜM :

Açıklanan nedenlerle;

1- 657 sayılı Devlet Memurları Kanuna eklenen Geçici 47. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "... bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce..." ibaresinin Anayasa'nın 2., 10. maddesi ile 35. maddelerine aykırı olduğu sonucuna varıldığından, Anayasa'nın 152. maddesi uyarınca iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına,

2- Bu kararımızın aslı ile birlikte onaylı dosya örneğinin dizi pusulasına bağlanarak incelenmek üzere Anayasa Mahkemesine gönderilmesine,

3- Anayasa'nın 152. maddesi uyarınca dava dosyasının beş ay süre ile bekletilmesine, 22/05/2024 tarihinde oybirliğiyle karar verildi."